RYNEK 7

LISTOPAD 2026 | NR • 10 • (259) | ISSN 1642–9869

MAŁGORZATA SONIEWICKA

FIT APETYT NA ŻYCIE

BECEK
BYTOMSKIE CENTRUM KULTURY
JESTEŚMY!
TYLKO GDZIE INDZIEJ

BYTOM

XXX Turniej Jednego Wiersza

im. Stanisława Horaka

19 listopada
2026
(czwartek)
godz. 17.00

MIEJSCE:
Biuro Promocji Bytomia
Rynek 7, Bytom

WPISOWE: 10 zł (płatne na miejscu wydarzenia)

szczegóły:
www.becek.pl

W TYM NUMERZE...

03 WSTĘP / **HARCERSCY PRZEWODNICY OPOWIEDZĄ HISTORIE**

04 ROZMOWA RYNKU / **FIT APETYT NA ŻYCIE**

11 ZIELONY BYTOM / **5 PYTAŃ O KONTROLE PALENISK**

12 HISTORYCZNY BYTOM / **90 LAT SZKOŁY PRZY SIEMIRADZKIEGO 9**

14 BYTOM POZARZĄDOWY / **W KAMERALNEJ PRACOWNI – MISZUNG PAK**

16 WYJĄTKOWE MIEJSCE / **UPIEKŁO SIĘ WYOBRAŹNI NA WROCŁAWSKIEJ 30**

18 DZIEJE SIĘ W BYTOMIU / **REPERTUAR**

HARCERSCY PRZEWODNICY OPOWIEDZĄ HISTORIE

Figurki harcerek i harcerzy, które ostatnio zagościły w mieście, to efekt realizacji projektu „Siła harcerskich relacji w procesie transformacji", realizowanego przez ZHP Chorągiew Śląską – Hufiec Bytom. Figurek można wypatrywać m.in. przed Domem Polskim „Ul", w okolicy Beceku, Teatru Rozbark, Parku Miejskiego, Urzędu Miejskiego, dworca autobusowego, rolkowiska czy parowozowni. Harcerzy Przewodników będzie przybywało w miejscach związanych z historią Bytomia, jego przemysłowym dziedzictwem, kulturą, rekreacją i tam, gdzie zachodzą w mieście zmiany. Pojawienie się figurek to pierwszy etap projektu – wkrótce Harcerscy Przewodnicy opowiedzą swoje historie i staną się elementem gry miejskiej.

Drodzy Czytelnicy,

wiek to tylko liczba. Na co dzień tę prawdę udowadnia Bytomianka Małgorzata Soniewicka – Fit Gocha, z którą rozmawiamy w listopadowym numerze „Rynku 7". Wraz z 73-letnią sportsmenką i influencerką – Mistrzynią Polski Masters w skoku w dal i w biegu na 100 metrów, finalistką Europejskich Mistrzostw Masters w skoku w dal – zapraszamy każdego na siłownię.

A co poza tym? Piszemy o historii Szkoły Podstawowej 36, a także o kontrolach palenisk, które w okresie grzewczym prowadzi bytomska Straż Miejska, i o tym, co dzieje się w Pracowni Arteterapii i Animacji Kulturowej Miszung. Zaglądamy też na podwórko kamienicy przy ul. Wrocławskiej 30, gdzie powstał nowy surrealistyczny mural.

Zapraszam do lektury i odwiedzenia „Rynku 7"

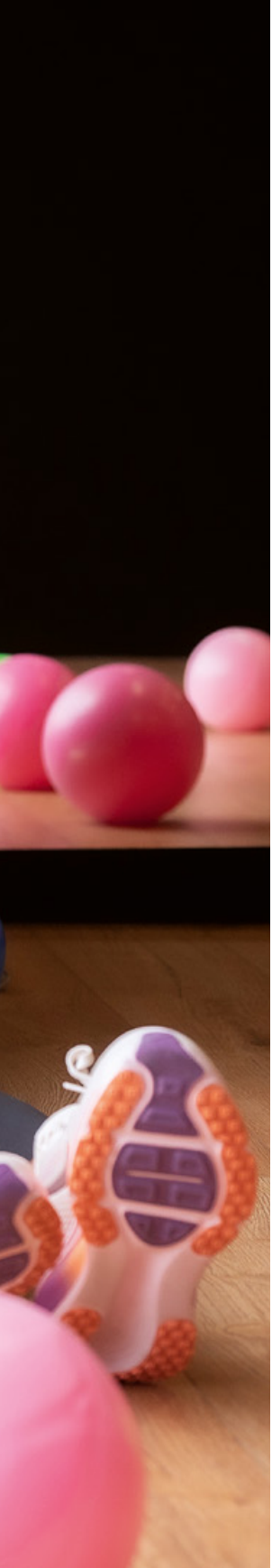
Małgorzata Węgiel-Wnuk,
redaktor naczelna.

RYNEK **7**

Nakład: 3000 szt. | Wydawca: Urząd Miejski w Bytomiu, ul. Parkowa 2, 41-902 Bytom | Redakcja: Biuro Promocji Bytomia, Rynek 7, 41-902 Bytom, promo@um.bytom.pl | Redaktor naczelna: Małgorzata Węgiel-Wnuk | Redaktor prowadząca: Katarzyna Mołdawa | Skład: Piotr Herla | Zespół redakcyjny: Grzegorz Goik, Hubert Klimek, Anna Krzyszkowska-Kuc, Łukasz Respondek, Tomasz Sanecki |
Druk: Mikopol, ul. Nałkowskiej 51, 41-922 Radzionków | Zdjęcie na okładce: Grzegorz Goik.
Numer zamknięto: 3.11.2026 r. Wydawca nie odpowiada za treść reklam i ogłoszeń. Redakcja nie zwraca materiałów oraz zastrzega sobie prawo do ich redagowania i skracania.

Fit Gocha, właściwie **Małgorzata Soniewicka**, 73-letnia sportsmenka oraz influencerka motywująca z Bytomia. Mistrzyni Polski Masters w skoku w dal i w biegu na 100 metrów, finalistka Europejskich Mistrzostw Masters w skoku w dal, ośmiokrotna medalistka Mistrzostw Polski. Trenerka kobiet „Siła Pokoleń Fit Gochy", które odbywają się w Magazynie Kultury i Sztuki.

FIT APETYT NA ŻYCIE

Co najbardziej denerwuje Fit Gochę? – Gdy ktoś mówi, że jest na coś za późno. Nigdy nie jest i nie będzie – przekonuje. Powiedzieć, że Małgorzata Soniewicka to wulkan energii, to nic nie powiedzieć. Jej przykład to najlepszy dowód na to, że jesień życia może być fascynująca, pełna wyzwań i spełniania marzeń.

Tekst: Łukasz Respondek | Zdjęcia: Grzegorz Goik

Gdybym rzucił ci dzisiaj wyzwanie i zaproponował, że zrobię 10 przysiadów z 20-kilowym gryfem, to o ile byłabyś w stanie mnie przebić?
Myślę, że spokojnie wykonam ich więcej od ciebie. Co najmniej kilkanaście.

A gdybym to samo wyzwanie rzucił ci 14 lat temu, gdy zaczynałaś trenować – Fit Gocha była już wtedy taka fit?
Gdy zaczynałam ćwiczyć, zrobiłabym dwa, może trzy takie przysiady. Różnica jest ogromna. To ona mnie nakręca, daje mi siły do dalszego treningu, bo widzę ją w swoim ciele, w swojej wytrzymałości, w swojej kondycji, w mięśniach. Mój rekord to przysiad z 60 kilogramami na sztandze. Na ławeczce prostej wyciskam 42,5 kg, a w martwym ciągu 40. Moja największa duma – w Glute Bridge'u, czyli przy podnoszeniu sztangi i bioder w pozycji leżącej, jestem w stanie udźwignąć 120 kg.

Zdajesz sobie sprawę, że w twoim wieku sporo osób ma problem z wejściem na czwarte piętro?
Dlatego tak bardzo leży mi na sercu, żeby pokazywać, że życie nie kończy się po 70, ale może być zdrowe, sprawne i pełne nowych wyzwań. To właśnie przekazuję m.in. w swoich mediach społecznościowych. Trzy razy w tygodniu ćwiczę na siłowni, dwa razy w tygodniu prowadzę zajęcia. Nigdy nie czułam się lepiej.

Masz tysiące obserwujących. Jak odnajdujesz się w tym wirtualnym świecie?

Zdecydowałam się na niego cztery lata temu. Wcześniej motywowałam i inspirowałam kobiety ze swojego otoczenia. Ale nie mogłam dotrzeć do większej rzeszy odbiorców, a bardzo tego chciałam, bo czułam, że robię w ten sposób coś dobrego. Jestem samoukiem. Sporadycznie pomaga mi koleżanka, trochę trener, ale większość materiałów nagrywam sama. To widać i nie jest to profesjonalne, ale sprawia mi ogromną radość. Daje mi to też poczucie spełniania społecznej misji. Młode 40-latki piszą: „Jak dorosnę, to chcę być jak Fit Gocha". Cieszę się, gdy dowiaduję się, że dzięki mnie właśnie komuś udało się na to czwarte piętro wejść. I to bez zadyszki.

Na ile lat się czujesz?

Sprawnościowo na 40, no może bardziej 50. Po kilkunastu miesiącach treningów robiłam badania specjalistyczne. I już wówczas, kilkanaście lat temu, wyszło mi, że mój wiek biologiczny jest o 15 lat niższy od metrykalnego. Teraz tego nie robię, bo po prostu czuję się dobrze, więc jest mi to do niczego niepotrzebne.

Z zewnątrz może wyglądać, że to wszystko przyszło ci dosyć łatwo.

Nie przyszło. Był też trudny czas. Diagnoza: nowotwór złośliwy. Strach, lęk, obawa o swoje życie. Ale zmobilizowałam się, podjęłam leczenie. Wróciłam do normalnego funkcjonowania, do zpracy, bo w tamtym czasie jeszcze pracowałam. I do treningów. Choroba pokazała mi, jak cenne jest życie. Nauczyła, że trzeba z niego korzystać. Dlatego jestem taka aktywna. Dlatego biorę udział w tylu projektach, bo mam świadomość, że życie jest kruche i w każdej sekundzie można zniknąć. I że warto korzystać z każdego momentu.

Pragnienie kobiet znalezienia się w kameralnym, bezpiecznym, intymnym miejscu, gdzie mogą bez skrępowania nawzajem się wspierać, bez względu na wiek, jest ogromne. Szczupłych i tych z nadwagą. Sprawnych i mniej sprawnych.

Jedną z tych aktywności są zajęcia dla mieszkanek naszego miasta. Ile pracy masz z Bytomiankami?

W pewnym momencie doszłam do wniosku, że dość już inwestowania w siebie i swoją sprawność. Warto przekazać swoją wiedzę i doświadczenie innym. Postanowiłam zaproponować ofertę dla Bytomianek, bo właśnie na nich zależy mi najbardziej. Zarówno na tych 40-letnich, jak i 80-letnich. Stąd nazwa zajęć – „Siła pokoleń". Z czasem okazało się, że był to strzał w dziesiątkę.

To jest też grupa wsparcia?

W pewnym sensie. To coś cudownego, gdy dziewczyna mówi, że mąż ją

dotknął i powiedział: „Ty już nie jesteś taka mięciutka, ty masz już mięśnie”. Albo druga mówi: „Gdy rozwiązał mi się but, nie umiałam go zawiązać, bo nie potrafiłam się schylić. Teraz to robię”. „Gośka, dzięki temu, że ty prowadzisz te zajęcia, wychodzę z domu, spotykam dziewczyny, rozmawiamy, odżyłam”. Nie tylko razem trenujemy, ale też spotykamy się towarzysko. I to jest wspaniałe.

Która bariera jest twoim zdaniem trudniejsza do przeskoczenia dla tych kobiet na początku – fizyczna czy mentalna?

Bardzo mnie denerwuje, gdy ktoś mówi, że jest już za późno. To przesąd i bariera, którą należy wyrzucić i pokonać. Nigdy nie jest i nie będzie za późno. W każdym wieku można rozpocząć, tylko na odpowiednim poziomie i z odpowiednim obciążeniem organizmu.

A dojście do formy to droga trudna i wyboista. Czy zawsze sport musi się łączyć z ogromem wyrzeczeń?

To zależy od podejścia i celu. Może być spokojne, jak u mnie na samym początku. Dopiero potem wybrałam troszkę inną drogę, bardziej wyboistą, bo od trzech lat, czyli pierwszych startów w zawodach, uprawiam sport wyczynowo. W moim przypadku był pot i łzy, i drobne kontuzje. Były mocne słowa, trudne momenty. Ale euforia i przyjemność, którą odczuwam w czasie zawodów, rekompensuje mój wysiłek. W zawodach Masters uczestniczą zawodnicy od 35 lat wzwyż. Widziałam panów mających 95 lat skaczących wzwyż. To motywuje. Jako 20-letnia dziewczyna z zazdrością patrzyłam na chłopaków, którzy wracali z olimpiad w biało-czerwonych dresach z orzełkiem na piersi. Zawsze marzyłam o takim starcie. I to marzenie spełniło się po 53 latach podczas ostatnich halowych Mistrzostw Europy Masters. Stałam w takim dresie i mogłam się popłakać ze wzruszenia podczas „Mazurka Dąbrowskiego”. To niesamowite emocje.

Wracając na lokalne podwórko: zaobserwowałaś jakąś zmianę w ludziach, jeżeli chodzi o aktywność fizyczną? Czy na przestrzeni lat widzisz, że coraz więcej osób zaczyna o siebie dbać w ten sposób?

Jeżeli chodzi o moją „Siłę pokoleń”, to zainteresowanie jest większe. Na początku prowadziłam jedną grupę, teraz mam dwie. Ale tę formę aktywności organizuję dopiero od roku, dlatego za wcześnie na wysnuwanie wniosków. Natomiast od 14 lat widzę, kto chodzi na siłownię. Kiedyś było tam więcej młodych, wysportowanych, pięknych kobiet, wspaniałych mężczyzn, a teraz jest coraz więcej osób dojrzałych. Zdeterminowanych i zmotywowanych. Odwołując się jednak do danych Głównego Urzędu Statystycznego z 2025 roku, tylko 56,3 procent Polaków bierze aktywny udział w działalności sportowej czy rekreacyjnej. To nie są dane, które brzmią optymistycznie.

Według innych danych GUS średnia długość życia Bytomianek to 77,5 roku, natomiast w Polsce to ponad 82 lata. Czy takie promowanie tego aktywnego stylu życia może tę statystykę poprawić?

Mam czasami odczucie, że nie zdajemy sobie sprawy, że po 40. roku życia zaczynają się już zmiany w organizmie, a w okresie menopauzy u kobiet następuje ogromny zanik mięśni, kości tracą swoją gęstość i słabną – wówczas jeszcze mamy możliwość zadziałać, aby w późniejszym wieku – mając te 60, 70, 80 i więcej lat – być sprawnym.

Sporo osób chodzi obecnie z laseczką czy z balkonikiem. Dlatego warto namawiać 40-letnie kobiety i mężczyzn, aby zaczęli się ruszać, dbać o siebie i ćwiczyć

Czy w Bytomiu ludzi trudniej zachęcić do aktywności fizycznej niż w innych miejscach?

Wszystkie duże miasta mają większe możliwości i większy potencjał. Zwróć uwagę, ile w samym Bytomiu jest klubów fitness oraz innych miejsc, w których można dbać o swoją aktywność fizyczną. Zdecydowanie trudniej jest w małych miasteczkach i na wsiach, gdzie do takiego klubu trzeba dojeżdżać nawet kilkadziesiąt kilometrów. Wtedy aktywność fizyczna zostaje tylko na świeżym powietrzu i jest uzależniona od pogody. W Bytomiu mamy też Uniwersytet Trzeciego Wieku, gdzie również można ćwiczyć. Świetną robotę wykonuje OSiR Bytom, który przygotowuje imprezy ruchowe.

Byłaś w najpopularniejszych programach śniadaniowych i programach regionalnych, udzielasz wywiadów i porad w podcastach. Z czego wynika ta popularność? Jak odczuwasz ją w życiu codziennym?

Myślę, że przede wszystkim ta popularność wynika z mojej naturalności i energii, ale też z apetytu na życie. Jestem twarzą jednej z popularnych sieci fitness. Kręcimy tam filmy reklamowe, a billboardy z moim wizerunkiem były w całej Polsce. Jestem też znana w Mastersach, bo zdobywam medale. W Bytomiu jeszcze do niedawna nie byłam mocno rozpoznawalna. Ale to się zmienia. Ostatnio rozpoznała mnie pani w banku i z taką serdecznością pochwaliła się, że jej mama mnie obserwuje. To są drobne sytuacje. Ale pokazują, że popularność moich zajęć i tego, co robię, rośnie. Coraz więcej Bytomianek się rusza. I o to właśnie chodzi.

Profil fit.gocha znajdziesz na FB i IG.

Posłuchaj podcastu z Fit Gochą

@FIT.GOCHA

11

teatr rozbark

07 *SB* 19.00

GŁUPIA GĘŚ

BILETY 30 zł bilet normalny, 20 zł bilet ulgowy

Zofia Żwirblińska | po spektaklu rozmowa z artystami | wydarzenie realizowane w ramach Programu Przestrzenie Sztuki - Taniec.

08 *ND* 19.00

Q&A

BILETY 30 zł bilet normalny, 20 zł bilet ulgowy

chor., i kon.: Rachel Erdos, Living Space Theatre | po spektaklu rozmowa z artystami | wydarzenie realizowane w ramach Programu Przestrzenie Sztuki - Taniec.

10 *WT* 18.00

MEDALE MIASTA BYTOMIA 2026

BILETY 50 zł / osoba

oprawa muzyczna koncert *Kilar - Wesołowski Industrialnie*

12 *CZW* 11.00

WIDZĘ TUTAJ COŚ INNEGO

BILETY 30 zł dziecko, 1 zł opiekun

spektakl dla dzieci w wieku 3-9 lat | wydarzenie realizowane w ramach Programu Przestrzenie Sztuki - Taniec.

13 *PT* 19.00

FASHION BEACH

BILETY 30 zł bilet normalny, 20 zł bilet ulgowy

chor., kon., reż.: Stefano Silvino | po spektaklu zapraszamy na rozmowę z artystami | wydarzenie realizowane w ramach Programu Przestrzenie Sztuki - Taniec.

14 *SB* 11:00-12:30

FLOW Z CATHERINE MICHALSKĄ

BILETY przedpłata 80 zł do 1 listopada (nd), 100 zł od 2 listopada (pn)

studio B | liczba miejsc ograniczona (max.15).

SB 11:00-12:30

WARSZTATY IMPROWIZACYJNE Z KASIĄ KUZKĄ

BILETY przedpłata 80 zł do 1 listopada (nd), 100 zł od 2 listopada (pn)

studio A | liczba miejsc ograniczona (max.15).

SB 12:30-14:00

TANIEC WSPÓŁCZESNY Z STEFANO SILVINO

BILETY przedpłata 100 zł do 1 listopada (nd), 120 zł od 2 listopada (pn)

liczba miejsc ograniczona (max.15).

15 *ND*

KONCERT PRZY ŚWIECACH

Szczegółowe informacje, zakup biletów: www.dreamliveconcerts.pl

godz. 9.30 Akademia Pani Baletki: Sekret Zaczarowanych Baletek
godz. 11.00 Akademia Pani Nutki: Karnawał Zwierząt
godz. 12.30 Akademia Pani Nutki: Wyprawa Po Złoty Smyczek
godz. 17.00 The Best of QUEEN&ABBA
godz. 19.00 Adele & Amy Winehouse

19 20 *CZW PT* 19.00

CZARODZIEJSKA GÓRA

BILETY 45 zł bilet normalny, 35 zł bilet ulgowy.

reż., chor.: Anna Obszańska, tekst i dramaturgia: Maciej Podstawny | spektakl dyplomowy osób studenckich IV roku Wydziału Teatru Tańca im. prof. J. Stuhra w Bytomiu Akademii Sztuk Teatralnych im. St. Wyspiańskiego w Krakowie.

21 22 *SB ND* 10.30-20.30

INO DANCE

WSTĘP WOLNY

wydarzenie realizowane w ramach Programu Przestrzenie Sztuki - Taniec.

26 *CZW* 19.00

SOMETHING IS RESISTING

BILETY 30 zł bilet normalny, 20 zł bilet ulgowy

Living Space Theatre, po spektaklu rozmowa z artystami | wydarzenie realizowane w ramach Programu Przestrzenie Sztuki - Taniec.

27 *PT* 19.00

NIŻYŃSKA PIANO FORTE

BILETY 30 zł bilet normalny, 20 zł bilet ulgowy

Stowarzyszenia Sztuka Nowa po spektaklu rozmowa z artystami | wydarzenie realizowane w ramach Programu Przestrzenie Sztuki - Taniec.

28 *SB* 19.00

XS - EKSPERYMENTALNA SCENA STUDENTA

WSTĘP WOLNY

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
Narodowy Instytut Muzyki i Tańca
Zadanie dofinansowane ze środków **Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego** w ramach Programu Przestrzenie Sztuki – Taniec, realizowanego przez **Narodowy Instytut Muzyki i Tańca**.
Przestrzenie Tańca Sztuki

5 pytań o kontrole palenisk

Okres jesienno-zimowy to czas wzmożonych kontroli palenisk. O respektowaniu zapisów uchwały antysmogowej mówi Piotr Misztal – komendant Straży Miejskiej w Bytomiu.

Kilka lat temu wszedł w życie kolejny etap obowiązywania uchwały antysmogowej w woj. śląskim określający rodzaje instalacji do spalania paliw. Jakich paliw zakazuje prawo?
Uchwała ta zakazuje stosowania węgla brunatnego oraz paliw stałych produkowanych z wykorzystaniem tego węgla, mułów i flotokoncentratów węglowych oraz mieszanek produkowanych z ich wykorzystaniem, a także paliw, w których udział masowy węgla kamiennego o uziarnieniu poniżej 3 mm wynosi więcej niż 15 proc.

Ile kontroli palenisk przeprowadzacie rutynowo, a ile w wyniku zgłoszeń mieszkańców?
Kontrole rutynowe prowadzone są w ramach „Programu ochrony powietrza". W przypadku przekroczeń poziomu alarmowego pyłów zawieszonych w powietrzu przy poziomie II i III podejmuje się kontrole spalania paliw stałych. W 2025 r. czterokrotnie ogłaszane były alarmy antysmogowe dla Bytomia. W ramach poziomu II przeprowadzono 16 kontroli, zaś w ramach poziomu III – 30 kontroli. Z kolei na podstawie zgłoszeń mieszkańców przeprowadzono 123 kontrole.

Jakie są narzędzia do kontroli pieców?
W skład zestawu kontrolnego wchodzą m.in. przybory do poboru próbek popiołu i opału, pojemnik do próbek z plombą paskową – numerowaną czy wilgotnościomierz do sprawdzania wilgotności opału.

Ile mandatów nałożono w ubiegłym roku na mieszkańców?
W zeszłym roku strażnicy nałożyli 25 mandatów na sumę 3700 zł za spalanie śmieci w piecach, zaś na właścicieli tzw. kopciuchów i spalających paliwa stałe zakazane uchwałą antysmogową – 27 mandatów karnych na sumę 3400 zł.

Jakie uprawnienia ma strażnik miejski podczas takich kontroli?
Funkcjonariusze uprawnieni są do całodobowego wstępu na tereny, gdzie prowadzona jest działalność gospodarcza, a w godzinach od 6 do 22 – na pozostały teren, również do domów i mieszkań prywatnych. Mają prawo do żądania pisemnych lub ustnych informacji a także dokumentów w zakresie niezbędnym do ustalenia stanu faktycznego. Z każdej sporządzany jest protokół. Sprawdzana jest m.in. klasa kotła, stan i dopuszczenie do eksploatacji pieców kuchennych, kaflowych i kominków.

90 LAT SZKOŁY PRZY SIEMIRADZKIEGO 9

Tekst: Tomasz Sanecki | Zdjęcia: G. Goik/Szkice projektów gmachu szkoły z Archiwum Urzędu Miejskiego w Bytomiu

Szkoła Podstawowa nr 36 ma już 90 lat. Przy okazji okrągłego jubileuszu odkrywamy sekrety szkoły, na elewacji której nigdyś była widoczna rzeźba żołnierza Wehrmachtu, a w której czas odmierza do dziś... prawdziwy zegar słoneczny.

Budowa nowoczesnego gmachu szkoły u zbiegu ulic Wermundstrasse i Holteistrasse (dzisiejszych ulic Siemiradzkiego i Pułaskiego) miała miejsce w latach 1935 – 1936. Projekt nowej placówki, na rzucie litery „L", powstał w Miejskim Urzędzie Budowlanym, a jego twórcami byli architekci Stütz oraz Brück. Ze względu na czas powstania obiektu – okres narodowego socjalizmu w Niemczech – cechuje go połączenie nowoczesnego funkcjonalizmu z nawiązaniem do historyzmu, popularnego w III Rzeszy.

W duchu nowoczesności

W nowej placówce, oddanej do użytku w październiku 1936 r., były 24 klasy i sala gimnastyczna. W każdej klasie umieszczono umywalki, zaś na korytarzach – wodotryski, a wszystko po to, aby zapewnić uczniom higieniczne warunki. Z kolei na elewacji nowego gmachu umieszczono aż dwa zegary: mechaniczny i słoneczny. Obydwa nadal odmierzają czas. Pierwszy z nich został odrestaurowany i ponownie uruchomiony w 2023 r., zaś drugi – zlokalizowany na elewacji wewnętrznego dziedzińca – przeszedł właśnie renowację.

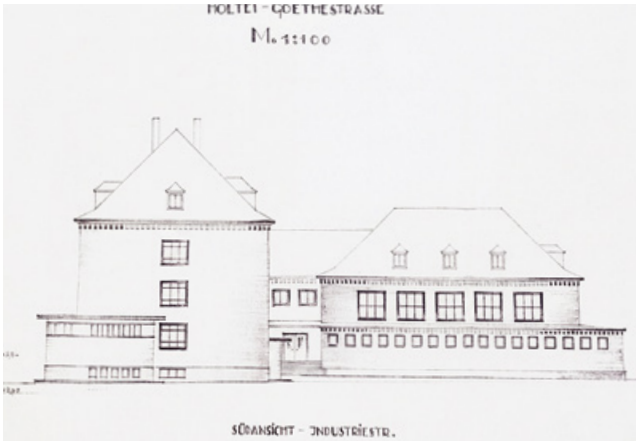
Centralną część słonecznego zegara o wymiarach 160 × 160 cm stanowi tarcza z metalową wskazówką. Po jej bokach widoczne są dwie postaci, zaś pod nią elementy geometryczne żłobione w zaprawie, tzw. techniką sgraffito, która polega na nakładaniu na siebie kolejnych warstw tynku, a następnie zeskrobywaniu wzoru na warstwie wierzchniej.

Usunięte rzeźby i symbol „Reichsadler"

Elewację nowego gmachu ozdobiono (od strony dzisiejszej ulicy Pułaskiego) płaskorzeźbami w stylu realizmu heroicznego popularnego w III Rzeszy. Na zachowanych projektach budowlanych z Archiwum Miejskiego w Bytomiu widoczne są szkice

koncepcyjne rzeźb przedstawiające postacie robotnika, matki z dzieckiem, żołnierza Wehrmachtu oraz chłopca. Żadna z nich nie zachowała się do dziś. Po zakończeniu II wojny światowej rzeźby nawiązujące do czasów III Rzeszy zostały usunięte.

Podobny los spotkał umieszczony na historycznym zegarze słonecznym symbol „Reichsadler". Po jego usunięciu, prawdopodobnie po 1945 r., pozostał jednak widoczny ślad w postaci odciśniętej zaprawy w górnej części zegara słonecznego.

Szkoła przeznaczona dla ponad 900 osób

Dzięki zachowanej dokumentacji archiwalnej wiemy, że szkoła składała się z trzech kondygnacji i mogła pomieścić 905 osób, w tym 875 uczniów. Na parterze były m.in. 4 klasy lekcyjne, pokoje nauczycielskie oraz dwa gabinety dla dyrektorów: szkoły katolickiej i ewangelickiej. Na pierwszym piętrze znajdowało się 11 klas, zaś na drugim – 9.

W budynku swoje siedziby znalazły dwie szkoły powszechne: nr 15 (szkoła ewangelicka) oraz nr 16 (szkoła katolicka). Ich patronem został Hans Schemm, minister i przywódca Narodowosocjalistycznego Związku Nauczycieli w III Rzeszy, dlatego placówka zwyczajowo nazywana była „Hans-Schemm-Schule".

Po wojnie nadal działały tutaj dwie szkoły: Publiczna Szkoła Powszechna Męska nr 15 oraz Publiczna Szkoła Powszechna Żeńska nr 16. W latach 50. XX w. wskutek zmian edukacyjnych przekształcono je w Szkołę Towarzystwa Przyjaciół Dzieci Stopnia Podstawowego nr 36 im. Karola Świerczewskiego oraz nr 37 – im. Hanki Sawickiej. Tę drugą przeniesiono do innego budynku, zaś SP nr 36 funkcjonowała tutaj do 1999 r. W 1983 r. nadano jej status szkoły sportowej, o specjalizacji hokej na lodzie.

Wskutek reformy edukacji w 1999 r. przy ulicy Siemiradzkiego 9 powołano Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 7, na który złożyły się SP nr 36 z oddziałami sportowymi oraz Gimnazjum nr 3 z oddziałami sportowymi. Warto wspomnieć, że po zmianie na przełomie XX i XXI w. liczba uczniów w różnych okresach działania ZSO nr 7 przekraczała nawet 1000 osób.

W wyniku kolejnej reformy edukacji, wprowadzonej w 2017 r., w budynku przy ulicy Siemiradzkiego 9 ponownie rozpoczęła działalność Szkoła Podstawowa nr 36.

W KAMERALNEJ PRACOWNI – MISZUNG PAK

Tekst: Katarzyna Mołdawa | Zdjęcia: Roman Łuszczki

Sercem Stowarzyszenia Społeczno-Kulturalnego Miszung jest Pracownia Arteterapii i Animacji Kulturowej, mieszcząca się na 2. piętrze kamienicy przy Pl. Kościuszki 10/12. Pracownia otworzyła się dla publiczności pod koniec 2023 r. – i publiczność nie zawiodła.

Wystawy fotograficzne i malarskie, arteterapia, wyprawa rowerowa wzdłuż granic Bytomia, rejw czytelniczy, archiwum społecznej pamięci, a nawet badania zanieczyszczenia gleby – różnorodność działań pracowni oddaje jej nazwę, bo „miszung" znaczy po śląsku „mieszanka". Oznacza też „zaprawę" – i pod tym względem nazwa trafnie opisuje ideę tego miejsca. – *Łączymy działania artystów z działaniami mieszkańców w kontekście społecznym i lokalnym – takie projekty zawsze były mi bliskie* – mówi Izabela Jezierska-Grauman, animatorka kultury i liderka Miszunga, który współtworzy z artystami i arteterapeutami. – *To, co podoba się naszym gościom, to nieformalna atmosfera. Przy herbacie szybko skraca się dystans, dzięki czemu można więcej czerpać z wydarzeń* – dodaje. Dotychczas ta niezależna pracownia przygotowała dziewięć wystaw sztuki. Jedną z pierwszych była wystawa fotograficzna „50% słońca" Romana Łuszczki, dokumentująca krajobraz górnośląskich hałd i ludzi wchodzących z nimi w relacje. Do przemysłowej historii nawiązywała również wystawa Marcina Dosia „Bytom 1980. Raport", prezentująca selekcję map z raportu o stanie zagospodarowania przestrzennego Bytomia z 1981 r. i zachęcająca do refleksji nad zmianami, jakie zaszły.

Jeden z nowych projektów – „Z hałdy na talerz", poświęcony jest badaniu gleby na terenach Rodzinnych Ogrodów Działkowych i ma wymiar uświadamiający, edukacyjny. – *Od dawna interesują nas tereny poprzemysłowe. Nie muszą być wyłącznie problemem – mogą stać się czymś atrakcyjnym, jeśli poznamy ich mocne i słabe strony. Chcemy stworzyć przestrzeń do rozmowy o środowisku, bo temat skażenia budzi u wielu lęk. Poprzez spacery, warsztaty i badania próbujemy wspólnie oswoić te tematy* – wyjaśnia.

W listopadzie pracownia zaprasza na wystawę malarstwa ekspresyjnego i figuratywnego Bytomianki Aleksandry Huras pt. „Lwica". W programie: oprowadzania po wystawie oraz warsztaty arteterapeutyczne metodą pamiętnika wizualnego (13.11, g. 18.00; 29.11, g. 16.00). Informacji o wydarzeniach warto szukać na stronie *miszung.com* oraz w mediach społecznościowych *miszung.pak*.

Muzeum Górnośląskie w Bytomiu

#MaszGdzieBywac

Pl. Jana III Sobieskiego 2, ul. Wojciecha Korfantego 34 | Bytom
www.muzeum.bytom.pl YouTube

Województwo Śląskie

Honorowy patronat
Marszałka Województwa Śląskiego
Wojciecha Sługi

...z cyklu

WSPOMNIENIE

W 45. rocznicę pacyfikacji kopalni Wujek

/ wystawa **11.12.2026–14.03.2027**

45. ROCZNICA PACYFIKACJI KOPALNI „WUJEK"

Śląskie Centrum Wolności i Solidarności
im. Dziewięciu Górników z „Wujka"

Zbyluť Grzywacz, *Padający I*, 1967, olej, płótno, z kolekcji Muzeum Górnośląskiego w Bytomiu, fragment
dzieła Zbyluta Grzywacza © Joanna Bonlecka
dzieła Zbyluta Grzywacza udostępnione dzięki uprzejmości Joanny Bonieckiej

Województwo Śląskie

Muzeum Górnośląskie w Bytomiu

Muzeum Górnośląskie w Bytomiu jest instytucją kultury Samorządu Województwa Śląskiego.

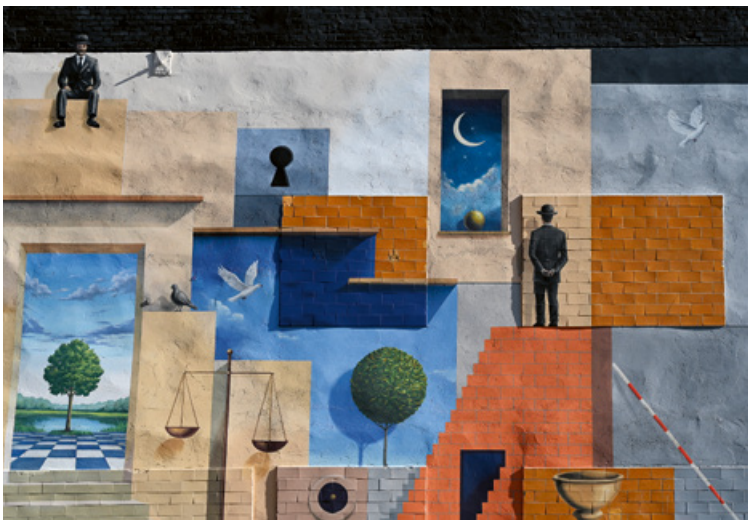
UPIEKŁO SIĘ WYOBRAŹNI NA WROCŁAWSKIEJ 30

Tekst: Anna Krzyszkowska-Kuc | Zdjęcie: Grzegorz Goik

W naznaczonym fabryczną przeszłością podwórku historyzującej kamienicy przy ul. Wrocławskiej 30 odsłonięty został mural. To utrzymana w surrealistycznym klimacie praca Mikołaja Sętowskiego, artysty, który znany jest z tworzenia monumentalnych murali w całym kraju.

Do współpracy nad stworzeniem muralu częstochowskiego artystę zaprosił Olgierd Lizoń, przedsiębiorca, właściciel biurowca Bytom Square oraz galerii sztuki SqArt Gallery.

– *Ściana, na której powstał mural, należała do budynku działającej tu piekarni. Ponieważ potrzebowaliśmy na tym terenie przestrzeni, która dałaby oddech całemu naszemu obiektowi Bytom Square, wyburzyliśmy stary budynek i przylegające do nie obiekty* – opowiada Olgierd Lizoń.

Po rozbiórkach została ściana, która nosiła ślady nieistniejącego budynku, m.in. w postaci zachowanych fragmentów płytek ceramicznych.

– *Udało mi się namówić Mikołaja Sętowskiego, który tworzy w nurcie realizmu magicznego, żeby zrealizował projekt wpasowujący elementy tej ściany do swoich historii malarskich* – wyjaśnia właściciel Bytom Square.

Mural w podwórku ul. Wrocławskiej 30 to mieszanka wyobraźni zaczerpnięta z twórczości wielu autorów. Widać tu inspiracje René Magritte'a czy Rafała Olbińskiego. Praca powstawała niecałe trzy tygodnie i została wykonana przy użyciu technologii VR.

– *Bytom Sqare słynie z tego, że od kilku lat działa tu galeria sztuki. Zależy nam, żeby sztukę włączać w przestrzeń miejską, ogólnodostępną. Mam nadzieję, że mural, który zatytułowaliśmy „Upiekło się wyobraźni", spodoba się mieszkańcom i wszystkim, którzy odwiedzą nasz zaułek. Mamy jeszcze kilka ścian do zagospodarowania i plany, by na nich także pojawiły się plenerowe obrazy* – dodaje Olgierd Lizoń.

Opera Śląska zaprasza
Sylwester Nowy Rok!
GIOACCHINO ROSSINI
CYRULIK SEWILSKI
WERSJA KONCERTOWA
31.12.2026 | 01, 02, 03.01.2027
BILETY KUPISZ TU
tel.: 32 396 68 53
503 165 654
www.opera-slaska.pl
Województwo Śląskie
Opera Śląska jest instytucją kultury Samorządu Województwa Śląskiego
OPERA ŚLĄSKA W BYTOMIU
PARTNERZY:
VOIGT
Rezydencja Luxury Hotel

Pałac w Miechowicach
ul. Dzierżonia 30
tel. 789 153 878
Zapisy na stronie palacwmiechowicach.pl

7.11, g. 16.00
Tworzenie kosmetyków naturalnych z etnofarmakologiem – warsztaty botaniczne. Bilet: 250 zł

10, 13, 17, 20, 24.11 g. 9.00
Eko Animacja – warsztaty i przegląd filmów animowanych dla dzieci. Bilet: 5 zł

10, 17, 24.11, g. 17.30
Tu się hekluje — warsztaty z Elą Salamon-Cygan. Bilet: 10 zł

14.11, g. 12.00
Ze skóry. Własnoręcznie. Po swojemu – warsztaty kaletnicze dla początkujących. Bilety: 290 – 310 zł

21.11, g. 10.00
Zimowe wianki – warsztaty florystyczne z Aliną. Bilet: 160 zł

12, 19, 26, g. 10.30
Przestrzeń ekspresji. Warsztaty choreoterapeutyczne. Bilet: 3 zł

Bytomskie Centrum Kultury
tel. 32 389 31 09

7.11, g. 17.30
Warstwy Bytomia. Uważna Baśka: świadomość ciała – warsztaty. Miejsce: Biuro Promocji Bytomia. Bilety: 15 zł

8.11, g. 16.00
BCKino „Niewinni czarodzieje" – dramat, Polska, 1960. Miejsce: Pałac w Miechowicach. Bilet: 13 zł

15.11, g. 16.00
BCKino „Razem czy osobno" - komedia, Włochy, 2026. Miejsce: Pałac w Miechowicach. Bilet: 13 zł

17.11, g. 17.30
Warstwy Bytomia. Jesienne warsztaty animacji poklatkowej. Miejsce: Miejska Biblioteka Publiczna. Bilet: 15 zł

18 i 24.11, g. 17.30 i 22.11, g. 11.00
Warstwy Bytomia. Warsztaty dubbingowe. Miejsce: Biuro Promocji Bytomia. Wiek: 17+. Bilety: 15 zł

19.11, g. 17.00
XXX Turniej Jednego Wiersza im. Stanisława Horaka. Miejsce: Biuro Promocji Bytomia. Zapisy od godziny 16.00. Wpisowe: 10 zł

20.11, g.17.30
Spotkanie z psychologiem: „Uzależnienia kobiet – o czym się nie mówi?". Miejsce: Miejska Biblioteka Publiczna. Bilet: 10 zł

21.11, g. 14.00
BCKino „Ziemia obiecana" – obyczajowy, Polska, 1974. Miejsce: Pałac w Miechowicach. Bilet: 13 zł

22.11, g. 16.00
Spotkanie autorskie z Łukaszem Orbitowskim, pisarzem, felietonistą, autorem powieści, zapisy. Miejsce: Biuro Promocji Bytomia. Wstęp wolny

28.11, g. 11.00
Warstwy Bytomia. Mikołajkowe warsztaty animacji poklatkowej. Miejsce: Miejska Biblioteka Publiczna. Bilet: 15 zł

Miszung PAK
Pl. Kościuszki 10/12

7.11, g. 17.00, 13.11 g. 18.00
Oprowadzanie autorsko-kuratorskie „Swoisty pamiętnik" po wystawie „Lwica" Aleksandry Huras. Wstęp wolny

29.11, g. 16.00
Oprowadzanie autorsko-kuratorskie „Swoisty pamiętnik" po wystawie „Lwica" Aleksandry Huras połączone z warsztatami arteterapii. Wstęp wolny

Muzeum Górnośląskie w Bytomiu
Pl. Sobieskiego 2,
ul. W. Korfantego 34
tel. 32 281 82 94

7.11, g. 12.00
Tajemnice starożytności — warsztaty dla dzieci, zapisy. Bilet: 15 zł

8.11, g. 13.00
Gdy ziemia staje się lekka. Śmierć w kulturze

ludowej – wykład. Bilet: 4 zł

8.11, g. 14.30
Ślad pokoleń. Od synagogi do Żydowskiego Domu Modlitwy w Bytomiu – ostatnie oprowadzanie kuratorskie po wystawie stałej. Wstęp wolny

14.11, g. 11.30
Szydełkowy bukiet: chryzantemy – warsztaty dla dorosłych, zapisy. Bilety: 15 zł

14.11, g. 12.00
Moje pierwsze arcydzieła - warsztaty dla dzieci, zapisy. Bilet: 15 zł

15.11, g. 15.00
Czy ćmy na pewno lecą do światła? – wykład. Bilet: 4 zł
21.11, g. 12.00
Nie otwieraj bestiariusza – warsztaty dla dzieci, zapisy. Bilet: 15 zł

22.11, g. 13.00
Od dinozaurów do człowieka. Historia życia na Ziemi – oprowadzanie kuratorskie po wystawie czasowej. Bilet: 5 – 10 zł

25.11, g. 17.00
Mała, wielka książka z wewnętrzną melodią. Listy Ursuli K. Le Guin i Stanisława Lema – wykład. Bilet: 4 zł

28.11, g. 12.00
Zabawy i wróżby na noc św. Andrzeja – warsztaty dla dzieci, zapisy. Bilet: 15 zł

29.11, g. 13.00
Ludowe sposoby na miłość – o wróżbach andrzejkowych i tradycyjnych czarach miłosnych – wykład. Bilet: 4 zł

Miejska Biblioteka Publiczna
Pl. Sobieskiego 3
tel. 32 787 06 01

13.11, g. 11.00
Spotkanie klubu „Niedosyt" nt. książki Anny Malinowskiej „Od Katowic idzie słońce". Wstęp wolny

19.11, g. 17.00
Spotkanie klubu „Trzynastka" nt. książki Virginii Roberts Giuffre „Dziewczyna niczyja". Wstęp wolny

17.11, g. 16.00
Strefa Gier – spotkania dla dzieci i młodzieży przy planszówkach: Monopoly. Wstęp wolny

23.11, g. 15.30
Spotkanie klubu „Co i jak" nt. książki Martina Widmarka „Dom, który się przebudził". Wstęp wolny

26.11, g. 10.00 i 12.30
Spotkanie z Joanną Wachowiak, autorką książek dla dzieci, m.in. nagradzanej „Awarii", w ramach projektu „Stacja Kosmiczna Bytom". Wstęp wolny

27.11, g. 10.00
Spotkanie z astronomią: o Słońcu, Księżycu, mierzeniu czasu i tworzeniu kalendarzy – przygotowane przez pracowników Śląskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Miłośników Astronomii. Wstęp wolny

30.11, g. 11.00
Spotkanie z Karolem Wójcickim, popularyzatorem astronomii, twórcą funpage'u „Z głową w gwiazdach". Wstęp wolny

Do 30.11.2026
Myślę więc jestem... w bibliotece – wystawa poświęcona filozofii, m.in. sylwetkom filozofów i filozofek różnych epok, autorstwa Moniki Słowińskiej. Wstęp wolny

Do 30.11
Wystawa podsumowująca projekt „Bajtle w świecie ślōnskiej godki" – prac wykonanych przez dzieci pod okiem Elizy Flaszewskiej oraz uczniów bytomskich podstawówek. Wstęp wolny

Do 30.11
Roman Kucia. Krajobraz i przyroda – wystawa fotograficzna artysty cenionego za wkład w rozwój fotografii krajoznawczej, autora licznych wystaw i albumów fotograficznych,. Wstęp wolny

Więcej aktualności kulturalnych na www.madeinbytom.pl

Miejska akcja – bezpłatne czipowanie zwierzaków

